

**Organizační výbor
Národní koordinační skupiny
pro zavedení eura v České republice**

**Doporučené postupy při duálním
označování spotřebitelských cen
pracovní verze**

**Ministerstvo financí ČR
Leden 2009**

I. Úvod

1.1 Tento text vznikl v rámci technických příprav na zavedení eura v ČR. Vychází z Plánu činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR na rok 2008, který jako jednu z prioritních oblastí zvolil rozpracování nástrojů na ochranu spotřebitele před neodůvodněným zvyšováním cen. Jedním z těchto nástrojů je i procedura duálního označování cen a dalších peněžních částek při nákupu výrobků a služeb konečnými spotřebiteli. Užití tohoto nástroje je předjíháno Národním plánem zavedení eura v ČR s tím, že rozpracování technických detailů bude předmětem následných analýz. S tímto zřetelem materiál přistupuje k popisu podstatných náležitostí uvedené procedury a k formulaci konkrétních doporučení. Materiál přihlíží k dostupným zahraničním dokumentům, které se touto problematikou zabývají.¹

1.2 Materiál byl zpracován Organizačním výborem NKS. Jeho pracovní verze prošla připomínkovým řízením uvnitř pracovní skupiny NKS pro veřejné finance a veřejnou správu a pracovní skupiny NKS pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele. Poznatky získané v tomto připomínkovém řízení byly využity k nalezení konsensuálního stanoviska na úrovni expertů, které lze využít při navazujících legislativních pracích na přípravě právních předpisů upravujících danou problematiku, dále pak při rozpracovávání konkrétněji zaměřených metodik pro obchodníky a v neposlední řadě i jako součást budoucí informační kampaně při zavádění eura v ČR.

II. Účel duálního označování peněžních částek

2.1 Duální označování peněžních částek obecně náleží mezi základní opatření organizovaného přechodu z národní měny na jednotnou měnu euro. Tato procedura obecně spočívá v zákonem uložené povinnosti zobrazovat po určitou dobu vybrané peněžní částky současně v obou dvou uvedených měnách, a to podle závazných pravidel pro přepočítání peněžních částek. Touto cestou je vytvářena možnost rychlého a snadného porovnání peněžních částek v původní národní měně, s jejíž kupní silou jsou občané dobře obeznámeni, a týchž částek v nové měně euro, kterou si občané postupně osvojují. Sledován je tím dvojitý základní cíl:

a) poskytnout adresátům duálního označování efektivní pomůcku pro přivyknání si nové peněžní jednotce;

b) vytvořit vyšší tlak na obchodníky, aby přechod na euro nebyl zneužíván k neodůvodněnému zvyšování cen s negativními dopady na inflaci.

2.2 Adresáty neboli osobami, na obranu jejichž zájmů je duální označování zavedeno, se tudíž stávají občané v řadě svých společenských rolí:

¹ Jako podkladové zahraniční materiály byly využity následující dokumenty. *Slovensko*: Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky o podrobnostiach duálneho zobrazovania pre oblasť ochrany spotrebiteľov; Príručka (Výklad vyhlášky, príklady a súvisiace ustanovenia zákona); Metodické usmernenie č. 4/OOS/2008 na kontrolu duálneho zobrazovania a zaokrúhľovania cien, jednotkových cien a platieb pri prechode na euro. *Slovinsko*: Euro Adoption Act (ZUE); Act on the Dual Display of Prices in Tolars and Euros. *Malta*: Euro Adoption (Dual Display and Euro Pricing) Regulations; Measures to protect the citizen against unjustified price increases (prezentace A. Camilleriho). *Evropská komise*: The Introduction of the Euro and the Rounding of Currency Amounts (DGII/C-4-SP (99)); Commission Recommendation on the Organisation of the Euro Changeover (2008/78/EC).

a) jako plátcí cen za nakoupené výrobky a služby, jimž duální označování napomáhá po kritickou dobu před a po zavedení eura lépe si uvědomovat kupní sílu nové měny a také účinněji prosazovat princip suverenity spotřebitele v soukromoprávních vztazích mezi spotřebitelem a prodávajícím;

b) jako příjemci mezd, platů a zákonných dávek důchodového a sociálního systému, vůči nimž, zejména pak vůči informačně znevýhodněné skupině důchodců a dalším sociálně citlivým skupinám, duální označování umožňuje demonstrovat finanční neutralitu přechodu na novou zákonnou měnu;

c) jako poplatníci různých poplatků a daní vůči správním orgánům a orgánům územních samosprávných celků, kterým duální označování vytváří jistotu, že zavedení eura není zneužíváno ke skrytému navyšování příjmů veřejných rozpočtů;

d) jako držitelé finančních aktiv či osoby v postavení dlužníků, kteří mohou duální označování využívat k ověřování zachování hodnoty svých aktiv i závazků v průběhu přechodu na novou měnu;

e) jako obchodníci, kteří pozitivním přístupem k realizaci duálního označování svých nabídkových cen se budou chtít vymezit vůči nekalé konkurenci a kteří touto cestou budou chtít sdělovat veřejnosti, že nezneužívají zavádění eura ke zdražování.

2.3 Realizační techniky duálního označování peněžních částek musí být voleny tak, aby nejen vhodným způsobem přispívaly k vyšší orientovanosti adresátů této procedury při přechodu na novou měnu, ale aby též nezatěžovaly povinné subjekty nepřiměřeně vysokými náklady a příliš komplikovanými pravidly. Jinými slovy, nutné je usilovat o nalezení vyvážené proporce mezi přínosy pro uživatele na jedné straně a náklady pro vykonavatele duálního označování na straně druhé. Pouze sledováním obou těchto hledisek současně lze dosáhnout zamýšlených efektů.

III. Základní náležitosti duálního označování

3.1 Dvě měny používané při duálním označování peněžních částek plní rozdílné funkce, které je účelné odlišit vhodným pojmenováním. Tento materiál proto zavádí pojem **hlavní měna**, což je ta měna, která v daném okamžiku plní funkci zákonného platidla a v jejíchž jednotkách se tudíž uskutečňují operace, jež mají být zaplacený nebo vyúčtovány. Jako její protějšek je stanoven pojem **orientační měna**, která nemá vztah k operacím placení a účtování a její použití je odůvodněno výlučně informačními cíli duálního označování. V případě České republiky to znamená následující:

a) Do okamžiku zavedení eura (tj. do 31. 12. posledního roku působnosti české koruny jako zákonného platidla) bude hlavní měnou česká koruna a orientační měnou bude euro.

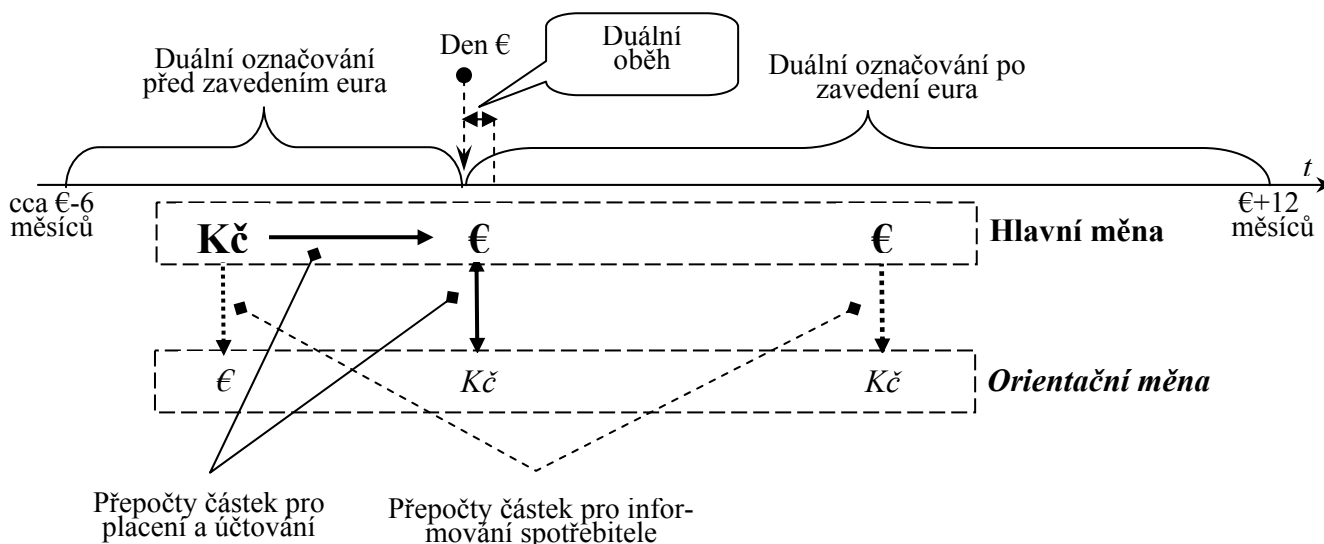
b) Od okamžiku zavedení eura (tj. od 1. ledna prvního roku působnosti eura jako zákonného platidla) bude hlavní měnou euro a orientační měnou bude česká koruna. A to včetně krátkého přechodného období tzv. duální cirkulace, během něhož bude povolen souběh placení eury i českými korunami.

3.2 Při přepočtech mezi částkami v národní měně a novou měnou euro lze vysledovat dva účely. Jednak je to **účel placení a účtování**, jehož postup je upraven legislativou ES a který spočívá v dodržování přesných pravidel pro „překlopení“ všech korunových částek na euroměnu a opačně (viz odstavec 3.4).²

² Tato pravidla jsou stanovena v nařízení Rady (ES) č. 1103/97. Podrobněji o této problematice pojednává materiál *Základní pravidla přepočtu, zaokrouhlování a zarovnávání peněžních částek při*

Vedle toho duální označování sleduje **účel vyšší informovanosti** při přechodu na novou měnu pomocí vyjádření cen v hlavní a orientační měně, což však legislativa ES nijak neupravuje.³ Pro zjednodušení i srozumitelnost procedury duálního označování je nicméně nutné, aby pravidla pro přepočty částek za účelem placení a účtování byla též aplikována v proceduře duálního označování. Tímto způsobem bude zaručena jednota duálního označování s ostatními přepočty vyžadovanými při přechodu na euro. Na druhé straně pravidla pro konverzi peněžních částek upravená legislativou ES neřeší nekonzistence, které při přepočtech mezi jednotkami hlavní a orientační měny budou vznikat z důvodu zaokrouhlovacích chyb. Tento zdroj nejednoznačnosti lze odstranit pouze vhodně zvolenými konvencemi.

Přiložené schéma zachycuje dvojitou povahu přepočtů peněžních částek. Šipky s plnou čarou se vztahují k operacím za účelem placení a účtování, přičemž věcně zachycují jednak „překlopení“ korunových částek na eurové hodnoty ke dni zavedení eura (Den €) a dále dvojitou možnost placení během období duální cirkulace. Šipky s přerušovanou čarou se vztahují k přepočtům za účelem informování spotřebitelů během procedury duálního označování.

3.3 Přepočty peněžních částek mezi peněžními jednotkami hlavní a orientační měny musí být prováděn pomocí oficiálního **přepočítacího koeficientu** mezi eurem a českou korunou. Hodnota tohoto klíčového parametru bude zřejmě podle dosavadních zvyklostí stanovena začátkem července v roce předcházejícím zavedení eura (v návaznosti na tzv. zrušení výjimky na zavedení eura). Přepočítací koeficient bude zadán v šestimístním tvaru

$$1 \text{ €} = \text{XX,XXXX Kč},$$

tj. jako určitý počet českých korun připadajících na jedno euro.⁴

zavádění eura, který je dostupný na webové stránce www.zavedenieura.cz, v sekci Dokumenty > Metodické texty.

³ Výjimku z uvedené zásady představuje krátké přechodné období duálního oběhu (viz odstavec 4.2 bod e), ve kterém orientační korunová cena vedle své informativní funkce bude současně sdělovat cenu nabídky.

⁴ Pro ilustrativní účely je v tomto textu používán fiktivní přepočítací koeficient ve výši $1 \text{ €} = 24,5670 \text{ Kč}$. Tuto hodnotu nelze v žádném případě mechanicky interpretovat jako oficiálně předpokládaný budoucí konverzní kurz mezi českou korunou a eurem.

3.4 Vlastní přepočet peněžních částek se řídí jednoduchým postupem, který lze shrnout do následujících bodů:

a) Při přepočtech peněžních částek musí být používán přepočítací koeficient v plném tvaru, čili nesmí být zaokrouhlován, zkracován ani invertován (tj. převáděn na tvar 1 Kč = 0,XXXXXX €).

b) Při přepočtu korunové částky na eurovou je korunový základ dělen přepočítacím koeficientem. Finanční neutralita přepočtu a zásada ekvivalence přepočtených částek bude ve většině případů zabezpečena matematickým zaokrouhlením výsledku na dvě desetinná místa, tj. na částku vyjádřenou s přesností na jeden cent. Při nerozhodném výsledku, tj. končícím na třetím desetinném místě číslicí 5, je zaokrouhlováno vždy směrem nahoru. Je přípustné zaokrouhlovat i na vyšší míru přesnosti, tj. na více než dvě desetinná místa, pokud by zaokrouhlování na cent způsobovalo výraznější nepřesnosti (toto je častý případ komodit s nízkou jednotkovou cenou a odebíraných ve větším množství).

c) Při přepočtu eurové částky na korunovou se eurový základ násobí přepočítacím koeficientem. I v tomto případě bude princip finanční neutrality zabezpečen zaokrouhlením na nejnižší národní měnovou jednotku, v případě ČR tedy na jeden halěr. Nicméně legislativa ES umožňuje brát v tomto případě též ohled na národní právní předpisy nebo zvyklosti.

3.5 Problematiku zaokrouhlování při přepočtu peněžních částek pomocí přepočítacího koeficientu nelze směřovat se zaokrouhlováním hodnoty celkového nákupu při placení v hotovosti z důvodu nedostupnosti nejnižších mincí. Tento druhý typ operací, kdy obchodníci po zrušení haléřových mincí zaokrouhlují cenu nákupu na fyzicky uhraditelnou hodnotu, probíhá běžně již v současné době bez jakékoli vazby na zavedení eura. Jinými slovy již dnes si je zákazník vědom možného rozdílu mezi **úhrnem nabídkových cen**, které obchodníci uvádějí na cenovkách prodávaného zboží, a **úhrnné placené hodnoty**, kterou obchodníci fakticky při placení v hotovosti účtují.

IV. Právní základy duálního označování peněžních částek

4.1 Země první vlny zavádění hotovostního eura v převážné míře ponechaly provádění duálního označování peněžních částek na dobrovolném základě.⁵ Proti tomu současná praxe se jednoznačně příkládání ke koncepci zákonem uložené povinnosti, poučena obecně rozšířeným paradoxem tzv. vnímané inflace.⁶ Tento důslednější přístup zvolily všechny další země vstupující do eurozóny (Slovinsko, Kypr, Malta a Slovensko) a použit také bude v případě České republiky, jak už je obsaženo v Národním plánu zavedení eura v ČR (dále také jen Národní plán), který schválila vláda ČR v dubnu 2007.

4.2 Základní právní aspekty a principy zavedení eura v ČR, a to včetně podstatných náležitostí duálního označování peněžních částek, bude obsahovat

⁵ Z dvanácti zemí první vlny zavádění hotovostního eura k povinnému duálnímu označování přistoupily Finsko, Portugalsko, Rakousko a Řecko.

⁶ Paradoxem vnímané inflace se rozumí jev, kdy veřejnost spojuje zavedení eura s podstatným nárůstem inflace, ačkoliv oficiální statistiky nijak zásadní cenový nárůst nepotvrzují. Ten se může odehrávat v některých segmentech služeb (restaurace, hotely, kadeřnictví, apod.), což je veřejností negativně vnímáno. Dopad do celkové inflace však nebývá výrazný.

Obecný zákon o zavedení eura v České republice (dále jen Obecný zákon)⁷. Tento právní předpis upraví následující oblasti:

a) Definovány budou základní pojmy používané procedurou duálního označování: samotný pojem duálního označování, přepočítací koeficient, odkaz na pravidla pro přepočet peněžních částek, hlavní a orientační měna, aj.

b) Vymezeny budou oblasti povinného duálního označování, a to v souladu s principem, aby tato procedura sloužila všestranné ochranně zájmů občanů a spotřebitelů při přechodu na jednotnou měnu. Za relevantní typové oblasti podléhající duálnímu označování lze označit:

- i) ceny výrobků a služeb pro konečnou spotřebu;
- ii) ceny nemovitostí a dalších majetkových hodnot;
- iii) ceny finančních služeb a stavy na bankovních účtech;
- iv) mzdy, platy a další odměny;
- v) dávky důchodového a nemocenského pojištění a ostatní sociální dávky;
- vi) platby zdravotního pojištění;
- vii) daně, poplatky, cla a pokuty.

Podrobnou úpravu relevantních oblastí budou obsahovat příslušné prováděcí předpisy.

c) Z účelu duálního označování jako nástroje na ochranu zájmů občanů a spotřebitelů vyplývá, že uvedená povinnost bude v oblasti cen výrobků a služeb aplikována výlučně v obchodních vztazích podnikatelů vůči spotřebitelům. Těto povinnosti naopak nebudou podléhat obchodní vztahy mezi státem a podnikatelskými subjekty, stejně jako i obchodní vztahy mezi podnikatelskými subjekty navzájem.⁸

d) Stanoveno bude časové období, po které povinné subjekty budou muset provádět duální označování. Národní plán zavedení eura v ČR předjímá, že tato povinnost vznikne jeden měsíc po nabytí právní účinnosti přepočítacího koeficientu (což podle dosavadních zvyklostí připadá na začátek srpna v roce předcházejícím zavedení eura) a zanikne na konci roku, ve kterém euro bude zavedeno. Tyto časové lhůty respektují osvědčenou praxi optimální délky duálního označování, neboť na základně získaných poznatků:

i) není doporučováno zahajovat duální označování před oznámením přepočítacího koeficientu, například s využitím centrální parity ERM II;

ii) první polovina roku od zavedení eura je považována za minimální dobu nezbytnou pro plnou realizaci pozitivních efektů duálního označování;

iii) lhůta delší než jeden rok od zavedení eura je spojována s nadměrným rozměňňováním tlaku na osvojení si nové měny.

K ukončení duálního označování po uplynutí jeho povinné délky budou moci příslušné subjekty přistoupit kdykoliv podle svých technických možností.

e) Časový úsek v délce dvou kalendářních týdnů ode dne zavedení eura bude v souladu s přijatým Národním plánem vyhrazen pro období **duálního oběhu** původní národní a nové měny euro. V tomto období zákonným platidlem bude již euro, nicméně obchodníkům bude uložena povinnost přijímat při hotovostním placení také české koruny, zatímco vracet budou smět již jen eurové bankovky a mince. Pro proceduru duálního označování bude toto krátké přechodné období výjimečné tím, že orientační korunové ceny budou současně cenami nabídkovými pro ty zákazníky, kteří využijí možnosti platit za nákupy českou korunou.

⁷ S obsahovým zaměřením jmenovaného zákona se lze seznámit v dokumentu *Obecný zákon o zavedení eura v České republice - základní principy*, který je veřejně dostupný na webové stránce www.zavedenieura.cz, v sekci Dokumenty > Právní předpisy > Legislativa ČR.

⁸ Ze zásady, že duální označování má sloužit výlučně konečným spotřebitelům, mimo jiné vyplývá, že této povinnosti nebudou podléhat obchodní místa typu obchodních řetězců MAKRO, jehož oficiálními zákazníky jsou pouze podnikatelé. Nicméně i zde by duální označování cen bylo žádoucí.

4.3 S ohledem na značnou pestrost konkrétních situací by se účinkem minuly snahy o vypracování podrobných technických norem duálního označování. Obecný zákon pouze vznesl požadavek, aby duální označování bylo vykonáváno jasným, přehledným a jednoznačným způsobem. Bude též uvedeno, že s ohledem na principy přiměřené velikosti nákladů a uživatelského komfortu bude možné některé případy buď zcela vyjmout z povinnosti duálního označování nebo pro tyto případy použít některou ze zjednodušených technik duálního označování. Vyjmenovány budou oblasti vyžadující uvádět eurové ceny v menších jednotkách než jeden cent.

4.4 Obecný zákon bude obsahovat též zmocňovací ustanovení pro vybrané instituce (Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Česká národní banka) k vydání prováděcích předpisů. Účelem prováděcích vyhlášek bude rozpracovat ustanovení Obecného zákona v oblasti duálního označování a dalších souvisejících právních předpisů do podmínek jednotlivých rezortů. Vyjmenovány budou instituce pověřené dozorem nad dodržováním právních norem upravujících proceduru duálního označování a stanoveny budou sankce za nezákonné chování.⁹

V. Techniky duálního označování cen

5.1 Po přehledu obecných náležitostí duálního označování se následující text podrobněji věnuje aplikaci této procedury ve sféře nákupů výrobků a služeb konečnými spotřebiteli. Vyjmenovány jsou základní technické prostředky sloužící účelu duálního označování a posuzovány jsou okolnosti, které naplňují zásadu jednoznačného, přehledného, srozumitelného, snadno přístupného a dobře čitelného způsobu srovnání individuálních cen i celkové placené částky v hlavní a orientační měně. Nutno zdůraznit, že dále používané pojmy jsou zavedeny výlučně pro účely tohoto textu a v žádném případě nepředjímají vnik nových institutů právní úpravy.

5.2 Duální označování spotřebitelských cen lze v praxi zabezpečovat prostřednictvím následujících prostředků:

a) **Duální cenovka** je vymezena jako každé označení individuálního výrobku (v provedení regálové cenovky, visačky, etikety, štítku, aj.), které je umístěno v bezprostřední blízkosti výrobku nebo přímo na něm a které obsahuje základní cenové informace o výrobku v hlavní a orientační měně. Podle charakteru uváděných cenových informací lze rozlišovat duální cenovku pro kusové výrobky a duální cenovku pro množstevní výrobky. U této druhé kategorie je dále nutné rozlišovat duální cenovku pro balené a duální cenovku pro nebalené či také volně ložené množstevní zboží. Metodické problémy duální cenovky jsou soustředěny do částí VI. a VII.

b) **Duální ceník** je vymezen jako jakýkoli seznam většího počtu názvů výrobků či služeb, k jehož každé položce je přiřazena cena v hlavní a orientační měně. Podle

⁹ Pro zajímavost lze uvést, že ve Slovinsku byly za porušení pravidel duálního označování stanoveny odstupňované sankce 100000, 200000 a 300000 slovinských tolarů, což v přepočtu odpovídá částkám 417, 834 a 1252 €. Na Maltě se výše pokut pohybovala v pásmu 350-750 maltských lir (815-1747 €), udělovány mohly být i denní pokuty v pásmu 35-75 maltských lir (82-175 €). Slovensko zvolilo přístup, který chyby při duálním označování kvalifikuje jako porušení zákona o ochraně spotřebitele, jmenovitě jako klamání spotřebitele či nekalou obchodní praktiku. Pro tyto přestupky zákon připouští sankce, po zvážení charakteru protiprávního jednání, do výše 2 milionů slovenských korun (66387 €), při opakovaném porušení až 5 milionů (165970 €).

kontextové situace se může jednat o přehled služeb nabízených provozovnou, restaurační jídelní lístek, tabulku dopravních tarifů, apod.

c) **Přepočítací tabulka** je sestupně nebo vzestupně řazený seznam peněžních částek v hlavní měně, k nimž jsou přiřazeny přepočtené částky v orientační měně.

d) **Duální účtenka** (případně faktura) je pojímána jako každá běžná strojově tištěná či ručně vypisovaná účtenka/faktura, která společně s hodnotou nákupu v hlavní měně obsahuje též přepočtenou hodnotu nákupu v orientační měně.

VI. Metodické otázky duální cenovky kusového výrobku

6.1 **Duální cenovka kusového výrobku** se vyznačuje současným zobrazením nabídkové ceny výrobku vyjádřené v hlavní a orientační měně. Jsou-li součástí cenovky též údaje, které mění nabídkovou cenu jednoho kusu výrobku (např. množstevní sleva za větší odebrané množství, cena vratného obalu, aj.), musí být i tato cenová informace duálně zobrazena. Naproti tomu veškeré marketingové informace, které nemění nabídkovou cenu výrobku (např. obchodníkem udávaná cena před slevou), mohou být uváděny pouze v jednotkách hlavní měny.

6.2 Zůstává na uvážení prodejce, jakým způsobem zabezpečí, aby vizuální provedení duální cenovky respektovalo zásadu jasného, přehledného, srozumitelného a jednoznačného duálního označení cen. Jinými slovy právní úprava nebude prodejci předepisovat požadavky na velikost, tloušťku či barvu písma, což ale nevylučuje používání těchto grafických prvků, pokud to podle marketinkové rozvahy obchodníka přispívá k větší přehlednosti a srozumitelnosti poskytovaných informací.

6.3 Vzhledem k pestré škále grafických provedení duální cenovky je účelné zavést členění na **vizuálně vyhraněné duální cenovky**, které vizuálními prostředky (velikost či tloušťka písma) zřetelně upřednostňují cenu hlavní před cenou orientační, a **vizuálně nevyhraněné duální cenovky** s víceméně rovnocenným zobrazením obou uvedených cen. Vizuální nevyhraněnost lze především přiznat takovým duálním cenovkám, na nichž se hlavní a orientační cena liší pouze svým umístěním (vlevo či vpravo, výše či níže). Závisící výlučně na marketinkové úvaze obchodníka, jaký typ duální cenovky bude v období povinného duálního označování používán. Uvedené rozlišení nabývá na významu v okamžiku zavedení eura, ve kterém si česká koruna a euro vyměňují role hlavní a orientační měny a kdy se také mění způsob výpočtu orientační ceny z ceny hlavní (viz odstavec 3.4). Pro tyto dva odlišné typy duálních cenovek lze doporučit následující pravidlo:

a) U vizuálně vyhraněných duálních cenovek je nutné požadovat jejich bezodkladnou výměnu po zavedení eura v souladu s nově vymezeným obsahem hlavní a orientační měny. S ohledem na možnou pracnost této operace lze poskytnout lhůtu na uskutečnění této výměny, která končí s ukončením období duálního oběhu.

b) U vizuálně nevyhraněných duálních cenovek lze povolit jejich ponechání i po zavedení eura, a to jednak s ohledem na možnou pracnost komplexní obměny takových cenovek a dále vzhledem ke skutečnosti, že jediným nedostatkem tohoto postupu by mohly být haléřové nekonzistence v hodnotě korunové orientační ceny (viz dále odstavec 6.5). Tyto cenovky proto mohou být uváděny do souladu s pravidly pro přepočet peněžních částek postupně, a to buď v okamžiku prvního přecenění výrobku, kdy z povahy věci je nevyhnutelné cenovku změnit, nebo při doplnění prodejních zásob, kdy výrobky nově zařazované do prodeje již budou duálně označovány přesně podle pravidel. Na skutečnost, že ještě nedošlo

k prvnímu přecenění výrobku či k obměně sortimentu bude možné snadno usuzovat z toho, že v období po zavedení eura duální označení cen odpovídá pravidlům pro přepočítání peněžních částek platným před zavedením eura.

6.4 Eurové částky v době, kdy budou vypočítávány a zobrazovány jako informační doplněk hlavních korunových částek, se v souladu s pravidly pro přepočítání peněžních částek vždy zaokrouhlí s přesností na cent. Obdobně tomu je praktické, aby korunové částky v době, kdy budou vypočítávány a zobrazovány jako informační doplněk hlavních eurových částek, se uváděly s přesností na haléře. Důvody pro tento postup jsou následující:

a) Zvýší se jednoduchost pravidel duálního označování, což je zjevné zejména při duálním označování cen množstevních výrobků (viz dále odstavec 7.2).

b) Odpadá nutnost volby arbitrárně stanovených předělů pro uplatnění vyšších řádů zaokrouhlování.

Uvedené příklady ilustrují běžné situace duálního označování cen před a po zavedení eura. Použit je hypotetický přepočítací koeficient $1 \text{ €} = 24,5670 \text{ Kč}$.

i) Duální označení ceny televizoru ve výši 16500 Kč před zavedením eura. Orientační eurová cena je uváděna s přesností na centy.

	Před zavedením eura	Po zavedení eura
Hlavní cena	16500,- Kč	
Orientační cena		671,63 €

ii) Duální označení zubní pasty ve výši 1,50 € po zavedení eura. Orientační korunová cena je zaokrouhlena na haléře (v období duálního oběhu zákazník při hotovostním placení a individuálním nákupu výrobku uhradí 37 Kč z důvodu neexistence haléřových mincí).

	Před zavedením eura	Po zavedení eura
Hlavní cena		1,50 €
Orientační cena		36,85 Kč

6.5 Drobné zaokrouhlovací chyby, kterým se nelze vyhnout při výpočtu orientačních cen, mohou za jistých okolností vést k paradoxním situacím.¹⁰ Jak dokládá příklad připojený k tomuto odstavci, obchodník, který nechce v okamžiku zavedení eura měnit ceny, by zjistil, že striktní aplikace pravidel přepočtu mu nic takového neumožňuje. Při převzetí eurové orientační ceny jako ceny hlavní by patrně musel měnit korunovou orientační cenu, která je v období duálního oběhu též cenou nabídkovou pro ty zákazníky, kteří chtějí platit hotovostně v korunách. A nebo by nenalezl takovou eurovou cenu, která by zajistila stejnou korunovou cenu i po zavedení eura. Popsanému paradoxu, jenž je jedním z projevů „technické inflace“ při zavádění eura, lze čelit následujícím způsobem:

a) Ti obchodníci, kteří budou během období duálního oběhu provádět komplexní výměnu vizuálně vyhraněných duálních cenovek, využijí tento okamžik k propočtu nových korunových orientačních cen. Případné haléřové nárůsty oproti

¹⁰ Jedná se o projev obecnější nekonzistence vznikající při tzv. rekonverzi peněžních částek. Jde o to, že peněžní částka převedená z jednotek národní měny na eura, zaokrouhlená podle platných pravidel na jeden cent a následně opětovně převedená týž přepočítacím koeficientem do jednotek národní měny, se obvykle nebude rovnat výchozí peněžní částce.

předchozím hlavním korunovým cenám budou akceptovány jako technicky neodstranitelné zaokrouhlovací chyby, jež ostatně mohou být jak směrem nahoru tak i dolů.

b) Ti obchodníci, kteří používají vizuálně nevyhraněné duální cenovky, je budou moci ponechat do okamžiku prvního přecenění výrobku, případně soulad s pravidly pro přepočítání peněžních částek bude obnovován průběžně při doplňování prodejních zásob. Toto řešení lze vnímat též jako určité protiinflační opatření, neboť jednoduchým způsobem, jak se obchodníci mohou vyhnout nákladům na opatření výrobků novými duálními cenovkami, je ceny výrobků neměnit.

Příklad porovnává duální označení ceny bochníku chleba v období před a po zavedení eura za předpokladu, že obchodník nemění po přechodu na placení eurem eurovou cenu výrobku. Výchozí korunová cena je 34,80 Kč a použit je ilustrativní přepočítací koeficient 1 € = 24,5670 Kč.

	← Před zavedením eura	Po zavedení eura →
Hlavní cena	34,80 Kč	1,42 €
Orientační cena	1,42 €	34,89 Kč

Orientační korunová cena vyjádřená s přesností na haléře by činila 34,89 Kč. Oproti korunové ceně platné před zavedením eura tím dochází k neodstranitelnému technickému zvýšení korunové ceny o 9 haléřů. Praktický význam této „technické inflace“ je však fakticky nulový, neboť zákazník by před zavedením eura i během duálního oběhu platil 35 Kč z důvodu neexistence haléřových mincí. Stojí za povšimnutí, že k případné orientační korunové ceně 34,80, která nemění cenu v korunovém vyjádření, eurová hlavní cena zaokrouhlená na centy neexistuje. Cena 1,41 € je příliš nízká (jejím korunovým ekvivalentem je 34,64 Kč) a cena 1,42 € je příliš vysoká (jejím korunovým ekvivalentem je 34,89 Kč). Příklad by neměl zanechat dojem, že jediným možným výsledkem je technická inflace. Jiná konstelace hlavní ceny či jiného přepočítacího koeficientu by mohl vyústit do technické deflace.

6.6 Specifický problém vyvstává u obchodníků, kteří v období duálního označování budou vedle českých korun přijímat měnu euro ještě před jejím zavedením jako zákonného platidla. Na tyto obchodníky se bude jednat vztahovat povinnost duálního označování, což znamená zobrazovat na duálních cenovkách orientační eurové ceny v souladu s přepočítacím koeficientem. Současně ovšem nelze obchodníkům uložit povinnost přebírat kurzová rizika, k čemuž by docházelo, pokud by se přepočítací koeficient výrazněji lišil od obchodního kurzu, který je obchodníkem používán ve styku s bankou. Nastávat by proto mohla situace dvojích eurových cen, jedněch pro splnění povinnosti duálního označování a druhých pro placení zákazníky, která by mohla být vnímána jako klamání spotřebitele. Tuto komplikaci se doporučuje řešit následujícím způsobem:

a) Obchodníci by na prvním místě měli zvážit, zda se mohou v zájmu spotřebitelů vyvarovat kurzové duality. Neboli svým zákazníkům by měli účtovat stejné nabídkové eurové ceny, jaké uvádějí na duálních cenovkách. Tomuto řešení může napomoci malá diskrepance mezi přepočítacím koeficientem a obchodním kurzem před zavedením eura, která umožňuje utlumit kurzové riziko z jiných zdrojů. Rovněž je možné eurové tržby do korun nesměňovat a držet je na devizovém účtu, a to vzhledem ke krátké době do okamžiku, kdy se euro stane zákonným platidlem.

b) Ti obchodníci, kteří na uvedené řešení nepřistoupí, budou muset zřetelným způsobem ve své provozovně zveřejnit, v jakém obchodním kurzu

přijímají platby v eurech. Tuto informaci pak budou muset pomítnout do duální účtenky (viz dále odstavec 9.5).

VII. Metodické otázky duální cenovky množstevního výrobku

7.1 Předchozí metodické problémy duální cenovky pro kusové výrobky je nutné doplnit o specifické problémy **duální cenovky množstevního výrobku**. Těmito výrobky se rozumí zboží odebírané podle váhy, délky, plochy či objemu. Cenové informace zobrazované touto cenovkou se liší v závislosti na tom, jedná-li se o volně ložený výrobek, u něhož si zákazník buď sám nebo prostřednictvím obsluhy odebírá vážením či měřením určité množství, nebo o balený výrobek s již stanoveným množstvím. Povinnou informací na duální cenovce volně loženého zboží je tzv. **měrná cena** vztahená ke zvolené váhové, délkové, plošné či objemové jednotce.¹¹ Duální cenovka baleného zboží musí vedle měrné ceny obsahovat též **cenu balení**, která je současně nabídkovou cenou konkrétně odebraného množství. Cenu balení a měrnou cenu propojuje definiční vztah:

$$\text{cena balení} : \text{velikost balení} = \text{měrná cena} : \text{velikost měrné jednotky}.$$

7.2 Duální cenovka volně loženého množstevního výrobku musí z povahy věci obsahovat **dvě** cenové informace: měrnou cenu jednotkového množství v hlavní a orientační měně. Duální cenovka baleného množstevního výrobku musí sdělovat **čtyři** cenové informace: cenu balení a měrnou cenu, každou vyjádřenou v hlavní a orientační měně. Je běžnou praxí obchodníků vizuálně upřednostňovat cenu balení, která je nabídkovou cenou výrobku, před měrnou cenou, která plní pouze informativní funkci pro spotřebitele.

7.3 Duální označování u baleného množstevního výrobku lze v principu provádět více způsoby, přičemž v důsledku zaokrouhlovacích chyb různé postupy mohou vést k nepatrně odlišným výsledkům (viz ilustrativní příklad k tomuto odstavci).

a) První metoda dospívá k oběma orientačním cenám jejich shodným přepočtem z hlavních cen pomocí pravidel pro přepočet peněžních částek. Určitou nevýhodou této metody může být to, že mezi orientační cenou balení a orientační měrnou cenou může být mírně narušen definiční vztah (viz odstavec 7.1). Nejedná se však o žádnou větší praktickou komplikaci, neboť orientační ceny nezakládají vztahy placení a účtování, nýbrž slouží pouze lepší informovanosti spotřebitelů. Pokud by orientační korunová cena balení mohla být zaokrouhlována na desetihaléře, problém nekonzistence definičního vztahu by se ještě více prohloubil, což je jedním z důvodů, proč uvádět obě orientační korunové ceny s přesností na haléře.

b) Druhá metoda nejprve vyčísluje pomocí pravidel pro přepočet peněžních částek orientační cenu balení, načež orientační měrnou cenu dopočte pomocí definičního vztahu. Nevýhodou tohoto postupu může být nižší srozumitelnost pro obchodníky, kteří jsou nuceni pro každou z orientačních cen používat rozdílný postup výpočtu. Navíc v řadě praktických situací by se jako logičtější mohla jevit opačná posloupnost výpočtu: z měrné hlavní ceny je nejprve propočtena měrná orientační cena a z té se pak pomocí definičního vztahu odvodí orientační cena balení.

c) Třetí „slovenský“ přístup požaduje uvádět eurové měrné orientační ceny s přesností na tisícínu eura (na desetinu centu), ne však matematickým

¹¹ K pojmům volně ložené zboží a měrná cena viz zákon č. 526/1990 Sb., o cenách v platném znění.

zaokrouhlením na tři desetinná místa, ale zkrácením na tři desetinná místa. S touto mírou přesnosti je nejprve vypočtena eurová měrná cena a z ní pak je stanovena eurová orientační cena balení, která je zaokrouhlena na dvě desetinná místa. Tato metoda je nepohodlná tím, že pro informativní účely duálního označování používá částky v tisícinách eura, což je jednak pod rozlišovací schopností spotřebitele a také nákladné pro ty obchodníky, jejichž informační systémy nedovedou pracovat s přesností tři míst za desetinnou čárkou. Může být i méně srozumitelná pro obchodníky i spotřebitele tím, že pro výpočet každé z orientačních cen používá odlišný způsob propočtu i odlišný řád zaokrouhlení.

Z porovnání uvedených tří metod nejlépe vychází první způsob duálního označování cen baleného množstevního výrobku, který lze nejsnáze převést do jednoduchého mechanického pravidla bez ztráty informativní hodnoty pro spotřebitele.

Příklad ilustruje postup při duálním označení ceny balení a měrné ceny baleného množstevního výrobku. Pro ilustrativní účely je použita vanička salátu o standardizované hmotnosti 140 g s nabídkovou cenou 16,90 Kč. Použit je přepočítací koeficient 1 € = 24,5670 Kč.

i) Postup podle první metody (mechanický přepočet obou hlavních cen)

	Cena balení (140 g)	Měrná cena (1 kg)
Hlavní cena	16,90 Kč	120,71 Kč
	↓	↓
Orientační cena	0,69 €	4,91 €

ii) Postup podle druhé metody (přepočet ceny balení a použití definičního vztahu)

	Cena balení (140 g)	Měrná cena (1 kg)
Hlavní cena	16,90 Kč	120,71 Kč
	↓	
Orientační cena	0,69 €	→ 4,93 €

iii) Slovenský přístup (přepočet měrné ceny se zkrácením výsledku na tři desetinná místa a použití definičního vztahu)

	Cena balení (140 g)	Měrná cena (1 kg)
Hlavní cena	16,90 Kč	120,71 Kč
		↓
Orientační cena	0,69 €	← 4,913 €

VIII. Duální ceník a přepočítací tabulka

8.1 Duální ceník se používá při hromadném duálním označení cen všech výrobků nebo služeb poskytovaných daným podnikatelským subjektem. I v tomto případě lze rozlišovat vizuálně vyhraněné a vizuálně nevyhraněné duální ceníky v závislosti na tom, zda jejich provedení jednoznačným způsobem zvýrazňuje hlavní cenu před cenou orientační (např. odlišnou velikostí písma, použitím závorek či lomítek, aj.). Pouhé pořadí cen lze považovat za příznak vizuální nevyhraněnosti. Shodně s doporučeními pro duální cenovky lze proto s ohledem na princip účelně vynaložených nákladů zavést následující pravidlo:

a) Vizuálně vyhraněné duální ceníky je třeba obnovit bezprostředně po zavedení eura, nejpozději do konce období duálního oběhu.

b) Vizualně nevyhraněné duální ceníky lze ponechat i v období po zavedení eura a provést jejich úpravu až v souvislosti s prvním přeceněním položek ceníku.

8.2 Duální ceník se stane přípustnou formou duálního označování též v odůvodněných případech, kdy používání duálních cenovek u každého jednotlivého výrobku prodávaného sortimentu by bylo spojeno s neúměrně vysokými náklady pro obchodníka. Tento zjednodušený přístup bude mít charakter výjimky z obecné povinnosti duálního označování, což znamená, že oblasti jeho použití budou taxativně vymezeny buď přímo v Obecném zákoně nebo v prováděcích předpisech.

8.3 Užití přepočítací tabulky je praktické v případě, kdy provozovna nabízí velké množství sortimentu při současně omezeném počtu nabídkových cen. Jedná se o zjednodušenou formu duálního označování, která spočívá v kombinaci přepočítací tabulky s cenovkami pouze v hlavní měně. Toto uspořádání bude mít povahu výjimky z obecné povinnosti duálního označování, odůvodněné hlediskem účelně vynaložených nákladů.

8.4 Vizualně vyhraněnou přepočítací tabulku je třeba obměnit v okamžiku zavedení eura, nejpozději do konce období duálního oběhu, a to v souladu s novým vymezením obsahu hlavní a orientační měny a v souladu s pravidly pro přepočet peněžních částek. Vizualně nevyhraněné přepočítací tabulky, které odlišují ceny v hlavní a orientační měně pouze svým umístěním, lze ponechat do okamžiku prvního přecenění nabízeného sortimentu.

IX. Duální označování hodnoty nákupu

9.1 Povinnému duálnímu označování peněžních částek budou podléhat nejen prostřednictvím duálních účtenek a duálních ceníků individuální ceny výrobků a služeb, ale také hodnota celkového nákupu uváděná na vystavené účtence či faktuře. I s touto informací musí být spotřebitel obeznámen jasným, přehledným, srozumitelným a jednoznačným způsobem.

9.2 Základní metodický problém duální účtenky spočívá v možné nekonzistenci duálně označované hodnoty nákupu v důsledku zaokrouhlovacích chyb. K orientační ceně lze totiž dospět dvojím způsobem, z nichž každý respektuje pravidla pro přepočet peněžních částek (viz ilustrativní příklad).

a) Metoda **zaokrouhlování po položkách** nejprve přepočte a zaokrouhlí jednotlivé dílčí položky uváděné v hlavní měně a k orientační hodnotě nákupu dospěje součtem všech dílčích přepočtených položek;

b) Metoda **zaokrouhlení výsledné částky** nejprve sečte všechny dílčí položky uváděné v hlavní měně a k orientační hodnotě nákupu dospěje přepočtem součtu a jeho následným zaokrouhlením.

Ilustrativní příklad nákupu o pěti položkách dokládá drobnou nejednoznačnost duálního označování hodnoty nákupu v závislosti na metodě přepočtu. Nalevo od sloupce s hodnotami v Kč (plná šipka) je zachycen postup podle metody zaokrouhlení výsledné částky, který vede k orientační hodnotě nákupu 7,95 €. Napravo od sloupce s hodnotami v Kč (přerušované šipky) se nalézá postup podle metody zaokrouhlování po položkách, který dává výsledek 7,96 €. Použit je přepočítací koeficient $1 \text{ €} = 24,5670 \text{ Kč}$.

	€	Kč	€
Položka č. 1	x	15,90	0,65
Položka č. 2	x	22,00	0,90
Položka č. 3	x	44,90	1,83
Položka č. 4	x	13,50	0,55
Položka č. 5	x	99,00	4,03
Součet:		195,30	7,96

9.3 Popsanou nejednoznačnost je účelné řešit z hlediska menší administrativní náročnosti pro obchodníka. V tomto ohledu se jako jednoznačně výhodnější jeví metoda zaokrouhlení výsledné částky, která vyžaduje provádět a zobrazovat jen jednu přepočítací operaci. Tento princip bude uplatněn i v případě, že výsledná částka je tvořena mezisoučty (např. rozložení celkové hodnoty nákupu na součet hodnoty nákupu bez DPH plus samostatné DPH). Neboli na mezisoučty celkové výsledné částky se nahlíží jako na její dílčí položky, která nemusejí být duálně zobrazovány.

9.4 Povinností duálně zobrazovat na duální účtence/fakture pouze výslednou částku a nikoli dílčí složky celkové výsledné částky není dotčena povinnost duálně označovat ceny těchto dílčích složek na duálních cenovkách či cenících. Není tudíž možné např. argumentovat, že katalogové ceny nepodléhají duálnímu označování z toho důvodu, že se jedná pouze o dílčí položky „nákupu“, jehož dalšími součástmi jsou vedle placené ceny zasílaného výrobku ještě další položky (např. poštovné, balné, pojištění, apod.)

9.5 Obchodník, který přijímá euro před jeho zavedením jako zákonného platidla a pro účely placení nepoužívá přepočítací koeficient, musí o těchto skutečnostech informovat zákazníky též prostřednictvím duální účtenky/faktury (viz též odstavec 6.6). Neboli v takovém případě duální účtenka musí obsahovat a přehledným způsobem zobrazovat jednak správně vyčíslenou eurovou orientační hodnotu nákupu spolu s uvedeným přepočítacím koeficientem (z důvodu plnění zákonné povinnosti duálního označování) a také reálně placenou eurovou hodnotu nákupu spolu s použitým obchodním kurzem.

X. Zobrazování přepočítacího koeficientu

10.1 Mezi důležité náležitosti duálního označování patří též požadavky na vhodné zobrazení přepočítacího koeficientu. Je žádoucí zajistit, aby spotřebitelé byli při každém nákupu obeznámeni s touto informací, která je nezbytná jak pro vnímání kupní síly nové peněžní jednotky, tak pro bezprostřední ověření správnosti přepočítaných peněžních částek. Pro tento účel přepočítací koeficient musí být zobrazován jednoznačným, přehledným, srozumitelným, lehce přístupným a dobře čitelným způsobem.

10.2 Za vhodný způsob zobrazení přepočítacího koeficientu lze považovat následující situace:

a) Vydává-li obchodník tištěnou účtenku se seznamem zakoupených položek, přepočítací koeficient je povinnou součástí této účtenky, pokud to technické řešení pokladen umožňuje.

b) V malých provozovnách, které nevydávají tištěné účtenky, je přepočítací koeficient umístěn na dobře viditelném místě, povinně pak jako součást ceníku nabízených výrobků a služeb.

c) Přepočítací koeficient je povinnou součástí přepočítacích tabulek.

10.3 Je nezbytné, aby na všech svých nosičích byl přepočítací koeficient uváděn v takovém tvaru, v jakém byl zveřejněn v příslušném nařízení ES. To znamená ve tvaru o šesti číslicích, a to i tehdy, nacházejí-li se na posledních desetinných místech nuly. Tímto způsobem zákazník bude mít jistotu, že použitý přepočítací koeficient nebyl nepřipustně zaokrouhlen či zkrácen.

XI. Výjimky z duálního označování cen

11.1 Obecný zákon o zavedení eura v ČR umožní výjimky z obecné povinnosti duálního označování cen, a to buď jejich přímým vyjmenováním nebo zmocněním pro odpovědný orgán takové výjimky udělovat. Tyto výjimky budou mít dvojí povahu:

a) **Úplné osvobození** od povinnosti duálního označování cen v těch případech, kdy tato procedura je buď zcela technicky nerealizovatelná nebo je realizovatelná pouze při vynaložení neúměrně vysokých nákladů, případně nedává praktický smysl. Zde bude postačující uvádět cenu pouze v hlavní měně.

b) **Zjednodušené postupy** duálního označování cen v těch případech, kdy standardní formy duální cenovky resp. duálního ceníku by buď byly opět spojeny s vynaládáním neúměrně vysokých nákladů nebo by výrazně snižovaly rychlost obsluhy zákazníka. Zde bude postačující uvádět cenu v hlavní měně za podmínky, že duální označení bude zabezpečeno vhodným náhradním způsobem.

11.2 V zahraničních právních předpisech upravujících oblast výjimek z duálního označování cen se lze inspirovat následujícími tituly spadajícími do oblasti úplného osvobození:

a) Ceny sdělované prostřednictvím digitálních zařízení neumožňujících duální zobrazení (displeje telefonních automatů a registračních pokladen, digitální váhy, snímače cen, světelné tabule, taxametry, stojany na pohonné hmoty, aj.). Toto osvobození se netýká tištěných výstupů z těchto prostředků, pokud svým technickým provedením duální označování umožňují.

b) Ceny výrobků a služeb uváděné v propagačních a marketingových materiálech (poutače, letáky, plakáty, aj.).

c) Ručně zaznamenané ceny výrobků odebíraných na množství, které jsou vážené či měřené prodávajícím v přítomnosti spotřebitele.

d) Peněžní částky na účelových platebních poukazech (dárkové poukazy, kupóny, stravenky, apod.) v případě, že byly zhotoveny před vznikem povinného duálního označování.

e) Ceny sdělované formou krátkých textových zpráv SMS a dalších elektronických komunikačních služeb.

f) Ceny sdělované prostřednictvím hlasových zařízení a krátkých televizních reklamních šotů.

g) Směnární provádějící nákupy a prodeje zahraničních valut proti české koruně.

11.3 V zahraničních právních předpisech upravujících oblast výjimek z duálního označování cen se lze inspirovat následujícími tituly spadajícími do oblasti zjednodušených postupů:

a) Ceny umístěné přímo na výrobku (visačky, štítky, poštovní známky, úřední kolky, aj.) za podmínky, že budou vhodnou formou duálně označeny na místě prodeje výrobku.

b) Ceny vratných obalů za podmínky, že v místě příjmu bude na viditelném místě k dispozici duální ceník.

c) Ceny zájezdů cestovních kanceláří a jiných společností provozujících katalogový prodej za podmínky, že součástí katalogů je duální ceník či přepočítací tabulka katalogových cen.

d) Ceny uváděné prodejními a herními automaty za podmínky, že v blízkosti automatu jsou umístěny duální ceník nebo přepočítací tabulka.

e) Ceny stánkového prodeje a malých provozoven za podmínky, že na viditelném místě je k dispozici duální ceník nabízeného zboží resp. přepočítací tabulka.

f) Podnikatelé fakturující bez podpory počítačového systému za podmínky, že na požádání zákazníka ručně doplní do stvrzenky cenu v orientační měně.

g) Ceny zobrazované v elektronickém prostředí za předpokladu, že jeho součástí je pohotově k dispozici virtuální kalkulačka.

Shrnutí

A. Základní náležitosti duálního označování peněžních částek

1. Povinnost duálního označování vznikne jeden měsíc po nabytí právní účinnosti přečítacího koeficientu (podle stávajících zvyklostí začátkem srpna v roce předcházejícím zavedení eura) a zanikne na konci roku, ve kterém euro bude zavedeno.
2. V oblasti cen výrobků a služeb budou povinnosti duálního označování podléhat pouze obchodní vztahy podnikatelů vůči spotřebitelům, nikoliv obchodní vztahy mezi státem a podnikatelskými subjekty či obchodní vztahy mezi podnikatelskými subjekty navzájem.
3. Obecný zákon o zavedení eura v ČR povinným subjektům uloží, aby duální označování prováděly jasným, přehledným a jednoznačným způsobem, aniž by tyto požadavky byly konkretizovány v doprovodných prováděcích předpisech.
4. Pro účely duálního označování Obecný zákon vymezí pojmy hlavní a orientační měna. Do okamžiku zavedení eura bude hlavní měnou česká koruna a orientační měnou bude euro. Od okamžiku zavedení eura bude hlavní měnou euro a orientační měnou česká koruna.
5. Výpočet orientačních cen bude prováděn v souladu s pravidly pro přepočet peněžních částek upravenými legislativou ES. Orientační eurové ceny budou vyjadřovány s přesností na centy a orientační korunové ceny budou vyjadřovány s přesností na haléře.
6. Časovému úseku duální cirkulace bude vymezeno období dvou kalendářních týdnů počínaje dnem zavedení eura.

B. Duální cenovka kusového výrobku

7. Duálně zobrazená informace o ceně výrobku sestává z nabídkové ceny výrobku vyjádřené v hlavní a orientační měně. Marketingové informace uváděné na duálních cenovkách mohou být uváděny pouze v hlavní měně.
8. Duální cenovky s jednoznačným vizuálním zdůrazněním hlavní ceny před cenou orientační musí být komplexně obnoveny bezprostředně po zavedení eura, nejpozději do konce období duálního oběhu.
9. Duální cenovky s vizuálním nezdůrazněním hlavní ceny před cenou orientační lze po zavedení eura ponechat do okamžiku prvního přecenění výrobu, případně je lze obměňovat při průběžném doplňování prodejních zásob.
10. Za vstřícnou vůči zákazníkům lze považovat takovou obchodní politiku, která v období duálního označování před zavedením eura používá stejné eurové ceny pro placení i pro duální označování. Není-li toto řešení akceptováno, je povinností obchodníků zřetelným způsobem zveřejnit, jaký obchodní kurz je pro účely placení používán.

C. Duální cenovka množstevního výrobku

11. Duální cenovka volně loženého množstevního výrobku obsahuje dvě cenové informace: měrnou cenu jednotkového množství v hlavní a orientační měně. Duální cenovka baleného množstevního výrobku sděluje čtyři cenové informace: cenu balení a měrnou cenu, každou vyjádřenou v hlavní a orientační měně.
12. Uspořádání duální cenovky baleného množstevního výrobku by mělo respektovat vizuální nadřazenost ceny balení, která je nabídkovou cenou výrobku, před měrnou cenou, která plní pouze informační funkci.

13. U baleného množstevního výrobku je výpočet orientační ceny balení i orientační měrné ceny prováděn shodným způsobem, a to jejím výpočtem z odpovídající hlavní ceny pomocí pravidel pro přepočet peněžních částek.

D. Duální ceník a přepočítací tabulka

14. Duální ceníky s vizuálním zdůrazněním hlavní ceny před cenou orientační je třeba obnovit bezprostředně po zavedení eura, nejpozději do konce období duální cirkulace. Duální ceníky s vizuálním nezdůrazněním hlavní ceny před cenou orientační lze ponechat i v období po zavedení eura a následně provést jejich úpravu v souvislosti s prvním přeceněním položek ceníku.
15. V taxativně vyjmenovaných případech bude možné používat duální ceník jako zjednodušenou formu duálního označování.
16. V taxativně vyjmenovaných případech bude možné používat kombinaci přepočítací tabulky s cenovkami pouze v hlavní měně.
17. Vizuálně vyhraněné přepočítací tabulky je třeba obměnit v okamžiku zavedení eura, nejpozději do konce období duální cirkulace, přičemž při této příležitosti je třeba je uvést do souladu s novým vymezením obsahu hlavní a orientační měny a s pravidly pro přepočet peněžních částek. Vizuálně nevyhraněné přepočítací tabulky lze po zavedení eura ponechat do okamžiku prvního přecenění nabízeného sortimentu.

E. Duální označování hodnoty nákupu

18. Povinnost duálního označování peněžních částek se vztahuje též na hodnotu celkového nákupu uváděnou na vystavené účtence či faktuře. S touto duálně zobrazovanou informací musí být spotřebitel obeznámen jasným, přehledným, srozumitelným a jednoznačným způsobem.
19. Při duálním značení hodnoty nákupu se uplatní metoda zaokrouhlení výsledné částky. Na mezisoučty výsledné částky se nahlíží jako na její dílčí položky, které nemusejí být duálně zobrazovány.
20. Lze-li v období před zavedením eura platit touto zahraniční měnou při obchodním kurzu odlišném od přepočítacího koeficientu, duální účtenka či faktura musí obsahovat a přehledným způsobem zobrazovat jak správně vyčíslenou eurovou orientační hodnotu nákupu spolu s uvedeným přepočítacím koeficientem, tak reálně placenou eurovou hodnotu nákupu spolu s použitým obchodním kurzem.

F. Zobrazování přepočítacího koeficientu

21. Přepočítací koeficient mezi eurem a českou korunou musí být v místě prodeje zobrazován jednoznačným, přehledným, srozumitelným, lehce přístupným a dobře čitelným způsobem, a to v plném tvaru čtyř desetinných míst včetně případných nul na posledních desetinných místech.
22. Vydává-li obchodník tištěné účtenky se seznamem zakoupených položek, přepočítací koeficient je povinnou součástí účtenky, pokud to technické řešení pokladen umožňuje.
23. V malých provozovnách, které nevydávají tištěné účtenky, je přepočítací koeficient umístěn na dobře viditelném místě, povinně pak jako součást ceníku nabízených výrobků a služeb či přepočítací tabulky.

Příloha

Ilustrativní příklady pracují s fiktivním kurzem ve výši 1 € = 24,5670 Kč. Tato hodnota je používána pouze jako pomůcka pro provádění kalkulační a v žádném případě ji nelze mechanicky interpretovat jako oficiálně předpokládaný budoucí přepočítací koeficient.

Příklad 1: Přepočet korunové peněžní částky na eurovou s matematickým zaokrouhlením na centy

Při přepočtu korunové částky na eurovou je korunový základ dělen přepočítacím koeficientem.

Správně:	$1500 : 24,567$	= 61,06 € (použit byl platný přepočítací koeficient)
Chybně:	$1500 : 24,57$	= 61,05 € (použit byl zaokrouhlený přepočítací koeficient)
Chybně:	$1500 : 24,5$	= 61,22 € (použit byl zkrácený přepočítací koeficient)
Chybně:	$1500 \times 0,040705$	= 61,06 € (použit byl invertovaný přepočítací koeficient)
Chybně:	$1500 : 24,567$	= 61,10 € (nedovolené zaokrouhlení na desetice)

Příklad 2: Přepočet eurové peněžní částky na korunovou s matematickým zaokrouhlením na haléře

Při přepočtu eurové částky na korunovou je eurový základ násoben přepočítacím koeficientem.

Správně:	$66 \times 24,567$	= 1621,42 Kč (použit byl platný přepočítací koeficient)
Chybně:	$66 \times 24,57$	= 1621,62 Kč (použit byl zaokrouhlený přepočítací koeficient)
Chybně:	$66 \times 24,5$	= 1617,00 Kč (použit byl zkrácený přepočítací koeficient)
Chybně:	$66 : 0,040705$	= 1621,42 Kč (použit byl invertovaný přepočítací koeficient)
Chybně:	$66 \times 24,567$	= 1621,40 Kč (nedovolené zaokrouhlení na desetihaléře)

Příklad 3: Regálová cenovka s vyhraněným vizuálním rozlišením hlavní a orientační měny

Levá strana obrázku uvádí příklad tzv. vizuálně vyhraněné duální cenovky, která v období před zavedením eura zřetelně větším písmem zvýrazňuje hlavní korunovou cenu před orientační eurovou cenou. Tento typ duálních cenovek bude muset být po zavedení eura nahrazen cenovkami, které berou v úvahu výměnu koruny a eura v rolích hlavní a orientační měny. Při příležitosti výměny této cenovky je třeba nově vypočítat orientační korunové ceny, a to i v případě, že obchodník se rozhodne použít po zavedení eura původní orientační eurovou cenu jako cenu nabídkovou.

Před zavedením eura

**PILSNER URQUELL 0,5L
LEZAK SKL**

18,90 0,77 € (zal. 0,12 €)
Kc

zaloha 3 Kc

Jednotková cena 37,80 Kc/l – 1,54 €/l

8594404110110

Po zavedení eura

**PILSNER URQUELL 0,5L
LEZAK SKL**

0,77 18,92 Kc (zal. 2,95 Kc)
€

zaloha 0,12 €

Jednotková cena 1,54 €/l – 37,82 Kc/l

8594404110110

Příklad 4: Regálová cenovka s nevyhraněným vizuálním rozlišením hlavní a orientační měny

Na uvedených příkladech duální cenovky se hlavní korunová cena a orientační eurová cena liší pouze svým umístěním. Toto rozvržení cenovky lze akceptovat i po zavedení eura a s ním i drobnou haléřovou nepřesnost při uvádění obou orientačních korunových cen. Zmíněnou nekonzistenci lze ponechat do okamžiku prvního přecenění výrobku. Duálně je zobrazena i vratná záloha, jelikož tato částka je součástí nabídkové ceny (podobně jako množstevní sleva).

Před i po zavedení eura

PILSNER URQUELL 0,5L LEZAK SKL	
18, ⁹⁰ Kc	0, ⁷⁷ €
zaloha 3 Kc	zaloha 0,12 €
Jednotková cena 37,80 Kc/l – 1,54 €/l	
	
<small>8594404110110</small>	

Před i po zavedení eura

PILSNER URQUELL 0,5L LEZAK SKL	
18, ⁹⁰ Kc + zaloha 3 Kc	0, ⁷⁷ € + zaloha 0,12 €
Jednotková cena 37,80 Kc/l – 1,54 €/l	
	
<small>8594404110110</small>	

Příklad 5: Duální cenovka baleného množstevního výrobku

Duální cenovka baleného množstevního výrobku obsahuje čtyři povinné cenové informace: cenu balení v hlavní a orientační měně, měrnou cenu v hlavní a orientační měně. Obě orientační ceny jsou počítány jednotným způsobem z cen hlavních podle pravidel pro přepočítání peněžních částek. Vypočtené eurové orientační ceny jsou zaokrouhleny na centy a vypočtené korunové orientační ceny jsou zaokrouhleny na haléře. Příklad uvádí vizuálně vyhraněný typ duální cenovky, který je třeba dát po zavedení eura do souladu s novým vymezením hlavní a orientační měny.

Před zavedením eura

XXX s.r.o. Maso chlazené Kuřecí		
Spotřebujte do: 25.11.20??		
Hmotnost	Kč	
1,558kg	104,40	
Kč/kg	€/kg	€
67,-	2,73	4,25

Po zavedení eura

XXX s.r.o. Maso chlazené Kuřecí		
Spotřebujte do: 1.2.20??		
Hmotnost	€	
1,558kg	4,25	
€/kg	Kč/kg	Kč
2,73	67,07	104,41

Příklad 6: Duální ceník

Duální ceník přiřazuje cenám poskytovaných služeb, jež jsou uváděny v hlavní měně, pro informaci též ceny v orientační měně propočítané pomocí přepočítacího koeficientu. Uveden je příklad vizuálně nevyhraněného ceníku, ve kterém se ceny v hlavní a orientační měně liší pouze svým umístěním. Takový ceník lze ponechat i po zavedení eura a uvést jej do přesného souladu s pravidly pro přepočet peněžních částek při prvním přecenění položek ceníku.

Ceník služeb kadeřnictví Kurz 1 € = 24,5670 Kč

	Krátké vlasy		Střední vlasy		Dlouhé vlasy	
	Kč	€	Kč	€	Kč	€
Mytí a regenerace vlasů, foukaná, styling, lak	290,-	11,80	340,-	13,84	390,-	15,87
Mytí a regenerace vlasů, střih, foukaná, styling, lak	390,-	15,87	440,-	17,91	490,-	19,95
Melír náročný, mytí, regenerace, střih, foukaná, lak	840,-	34,19	940,-	38,26	1040,-	42,33
Žehlení vlasů	40,-	1,63	60,-	2,44	80,-	3,26
Mytí vlasů, střih strojkem, foukaná	150,-	6,11	150,-	6,11	150,-	6,11

Příklad 7: Přepočítací tabulka

Přepočítací tabulka je používána v těch případech, kdy daný typ prodeje spadá mezi výjimky povolující označování cen výrobků pouze v hlavní měně. Pouhé podbarvení některého ze sloupců tabulky lze považovat za příznak vizuální nevyhraněnosti. Použije-li proto obchodník po zvedení eura původní eurové orientační ceny jako ceny hlavní, není nutné přepočítací tabulku nově vyhotovovat.

Přepočítací tabulka cen nabízeného sortimentu 1 € = 24,5670 Kč

Kč	€	Kč	€	Kč	€
57	2,32	177	7,20	358	14,57
72	2,93	189	7,69	367	14,94
87	3,54	198	8,06	397	16,16
99	4,03	217	8,83	409	16,65
119	4,84	219	8,91	427	17,38
134	5,45	229	9,32	449	18,28
135	5,50	238	9,69	467	19,01
143	5,82	249	10,14	500	20,35
146	5,94	268	10,91	509	20,72
162	6,59	277	11,28	539	21,94

Příklad 8: Duální účtenka

Duální účtenka (případně faktura) obsahuje společně s hodnotou nákupu v hlavní měně též přepočtenou hodnotu nákupu v orientační měně. Dílčí položky nákupu nejsou duálně zobrazovány. Povinnou součástí této účtenky je přepočítací koeficient, pokud to technické řešení pokladen umožňuje.

Před zavedením eura

Vystaveno: 25.10.20??	
ZZZ s.r.o.	
naběračka nerez	99,00
váleček na těsto	119,00
vticka	26,00
stěrka silikonová	69,00
obracečka	23,00
věšák	53,00
Cena celkem: 389,00 CZK	
Přepočítací koef. 1EUR = 24,5670 CZK	
Informativní přepočet: 15,83 EUR	
<i>Děkujeme Vám za Váš nákup</i>	

Po zavedení eura

Vystaveno: 17.1.20??	
ZZZ s.r.o.	
naběračka nerez	4,03
váleček na těsto	4,84
vticka	1,06
stěrka silikonová	2,81
obracečka	0,94
věšák	2,16
Cena celkem: 15,84 EUR	
Přepočítací koef. 1EUR = 24,5670 CZK	
Informativní přepočet: 389,14 CZK	
<i>Děkujeme Vám za Váš nákup</i>	

Příklad 9: Duální účtenka s mezisoučtem

Povinnost duálního označování se vztahuje pouze na výslednou částku. Položky, jež mají povahu mezisoučtu, což v daném případě je hodnota nákupu před poskytnutou slevou (případně hodnota nákupu před započtením DPH), a samotná výše slevy (případně samotná velikost DPH) duálně zobrazovány být nemusejí.

Před zavedením eura

YYY s.r.o.	
4x 1490,00	
židle	5960,00
sedák	169,00
sac	12,00
Součet	6141,00
Sleva 15 %	921,15 CZK
Celkem	5 219,85 CZK
Přepočítací koef. 1EUR = 24,5670 CZK	
Informativní přepočet: 212,47 EUR	
<i>Děkujeme, přijďte zas ...</i>	

Po zavedení eura

YYY s.r.o.	
4x 60,65	
židle	242,60
sedák	6,88
sac	0,49
Součet	249,97
Sleva 15 %	37,50 EUR
Celkem	212,47 EUR
Přepočítací koef. 1EUR = 24,5670 CZK	
Informativní přepočet: 5 219,75 CZK	
<i>Děkujeme, přijďte zas ...</i>	

Příklad 10: Duální účtenka s dvojitým kurzem

Obchodníci, kteří v období duálního označování před zavedením eura budou vedle českých korun akceptovat též placení eurem a kteří nebudou pro tento účel používat přepočítací koeficient, musí na duální účtence zobrazovat jak eurovou informativní hodnotu nákupu (v souladu s obecnou povinností duálního označování), tak reálně placenou hodnotu nákupu v eurech společně s účtovaným kurzem.

Před zavedením eura

WW s.r.o.	
Saxofon stříbrný v krabici	
1*229,00 = 229,00 Kč	
Bubínek	
1* 499,00 = 499,00 Kč	
Nádobí porcelán	
1*229,00 = 229,00 Kč	
Celkem	957,00 Kč
Přepočítací koef. 1EUR = 24,5670 CZK	
Informativní přepočet: 38,95 EUR	
Celkem 957,00 Kč	
Náš kurz 1EUR = 23,30 CZK	
Celkem 41,07 €	
<i>Děkujeme, přijďte zas ...</i>	